

ЗАКОН
О ПОТВРЂИВАЊУ КОНВЕНЦИЈЕ О
НУКЛЕАРНОЈ СИГУРНОСТИ

Члан 1.

Потврђује се Конвенција о нуклеарној сигурности, сачињена 17. јуна 1994. године у Бечу, у оригиналу на арапском, кинеском, енглеском, француском, руском и шпанском језику.

Члан 2.

Текст Конвенције о нуклеарној сигурности, у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик, гласи:

CONVENTION ON NUCLEAR SAFETY

PREAMBLE

THE CONTRACTING PARTIES

(i) Aware of the importance to the international community of ensuring that the use of nuclear energy is safe, well regulated and environmentally sound;

(ii) Reaffirming the necessity of continuing to promote a high level of nuclear safety worldwide;

(iii) Reaffirming that responsibility for nuclear safety rests with the State having jurisdiction over a nuclear installation;

(iv) Desiring to promote an effective nuclear safety culture;

(v) Aware that accidents at nuclear installations have the potential for transboundary impacts;

(vi) Keeping in mind the Convention on the Physical Protection of Nuclear Material (1979), the Convention on Early Notification of a Nuclear Accident (1986), and the Convention on Assistance in the Case of a Nuclear Accident or Radiological Emergency (1986);

(vii) Affirming the importance of international cooperation for the enhancement of nuclear safety -through existing bilateral and multilateral mechanisms and the establishment of this incentive Convention;

(viii) Recognizing that this Convention entails a commitment to the application of fundamental safety principles for nuclear installations rather than of detailed safety standards and that there are internationally formulated safety guidelines which are updated from time to time and so can provide guidance on contemporary means of achieving a high level of safety;

(ix) Affirming the need to begin promptly the development of an international convention on the safety of radioactive waste management as soon as the ongoing process to develop waste management safety fundamentals has resulted in broad international agreement;

(x) Recognizing the usefulness of further technical work in connection with the safety of other parts of the nuclear fuel cycle, and that this work may, in time, facilitate the development of current or future international instruments;

HAVE AGREED as follows:

CHAPTER 1. OBJECTIVES,
DEFINITIONS AND SCOPE OF
APPLICATION

ARTICLE 1. OBJECTIVES

The objectives of this Convention are:

(i) to achieve and maintain a high level of nuclear safety worldwide through the enhancement of national measures and international co-operation including, where appropriate, safety-related technical co-operation;

(ii) to establish and maintain effective defenses in nuclear installations against potential radiological hazards in order to protect individuals, society and the environment from harmful effects of ionizing radiation from such installations;

(iii) to prevent accidents with radiological consequences and to mitigate such consequences should they occur.

ARTICLE 2. DEFINITIONS

For the purpose of this Convention:

(i) "nuclear installation" means for each Contracting Party any land-based civil nuclear power plant under its jurisdiction including such storage, handling and treatment facilities for radioactive materials as are on the same site and are directly related to the operation of the nuclear power plant. Such a plant ceases to be a nuclear installation when all nuclear fuel elements have been removed permanently from the reactor core and have been stored safely in accordance with approved procedures, and a decommissioning programme has been agreed to by the regulatory body.

(ii) "regulatory body" means for each Contracting Party any body or bodies given the legal authority by that Contracting Party to grant licenses and to regulate the siting, design, construction, commissioning, operation or decommissioning of nuclear installations.

(iii) "license" means any authorization granted by the regulatory body to the applicant to have the responsibility for the siting, design, construction, commissioning, operation or decommissioning of a nuclear installation.

ARTICLE 3. SCOPE OF APPLICATION

This Convention shall apply to the safety of nuclear installations.

CHAPTER 2. OBLIGATIONS

(a) General Provisions

ARTICLE 4. IMPLEMENTING MEASURES

Each Contracting Party shall take, within the framework of its national law, the legislative, regulatory and administrative measures and other steps necessary for implementing its obligations under this Convention.

ARTICLE 5. REPORTING

Each Contracting Party shall submit for review, prior to each meeting referred to in Article 20, a report on the measures it has taken to implement each of the obligations of this Convention.

ARTICLE 6. EXISTING NUCLEAR INSTALLATIONS

Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that the safety of nuclear installations existing at the time the Convention enters into force for that Contracting Party is reviewed as soon as possible. When necessary in the context of this Convention, the Contracting Party shall ensure that all reasonably practicable improvements are made as a matter of urgency to upgrade the safety of the nuclear installation. If such upgrading cannot be achieved, plans should be implemented to shut down the nuclear installation as soon as practically possible. The timing of the shut-down may take into account the whole energy context and possible alternatives as well as the social, environmental and economic impact. (b) Legislation and regulation

ARTICLE 7. LEGISLATIVE AND REGULATORY FRAMEWORK

1. Each Contracting Party shall establish and maintain a legislative and regulatory framework to govern the safety of nuclear installations.
2. The legislative and regulatory framework shall provide for:
 - (i) the establishment of applicable national safety requirements and regulations;
 - (ii) a system of licensing with regard to nuclear installations and the prohibition of the operation of a nuclear installation without a license;
 - (iii) a system of regulatory inspection and assessment of nuclear installations to ascertain compliance with applicable regulations and the terms of licenses;
 - (iv) the enforcement of applicable regulations and of the terms of licenses, including suspension, modification or revocation.

ARTICLE 8. REGULATORY BODY

1. Each Contracting Party shall establish or designate a regulatory body entrusted with the implementation of the legislative and regulatory framework referred to in Article 7, and provided with adequate authority, competence and financial and human resources to fulfill its assigned responsibilities.
2. Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure an effective separation between the functions of the regulatory body and those of any

other body or organization concerned with the promotion or utilization of nuclear energy.

ARTICLE 9. RESPONSIBILITY OF THE LICENCE HOLDER

Each Contracting Party shall ensure that prime responsibility for the safety of a nuclear installation rests with the holder of the relevant license and shall take the appropriate steps to ensure that each such license holder meets its responsibility.

(c) General Safety Considerations

ARTICLE 10. PRIORITY TO SAFETY

Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that all organizations engaged in activities directly related to nuclear installations shall establish policies that give due priority to nuclear safety.

ARTICLE 11. FINANCIAL AND HUMAN RESOURCES

1. Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that adequate financial resources are available to support the safety of each nuclear installation throughout its life.

2. Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that sufficient numbers of qualified staff with appropriate education, training and retraining are available for all safety-related activities in or for each nuclear installation, throughout its life.

ARTICLE 12. HUMAN FACTORS

Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that the capabilities and limitations of human performance are taken into account throughout the life of a nuclear installation.

ARTICLE 13. QUALITY ASSURANCE

Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that quality assurance programmes are established and implemented with a view to providing confidence that specified requirements for all activities important to nuclear safety are satisfied throughout the life of a nuclear installation.

ARTICLE 14. ASSESSMENT AND VERIFICATION OF SAFETY

Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that:

(i) comprehensive and systematic safety assessments are carried out before the construction and commissioning of a nuclear and throughout its life. Such assessments shall be well documented, subsequently updated in the light of operating experience and significant new safety information, and reviewed under the authority of the regulatory body;

(ii) verification by analysis, surveillance, testing and inspection is carried out to ensure that the physical state and the operation of a nuclear installation

continue to be in accordance with its design, applicable national safety requirements, and operational limits and conditions.

ARTICLE 15. RADIATION PROTECTION

Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that in all operational states the radiation exposure to the workers and the public caused by a nuclear installation shall be kept as low as reasonably achievable and that no individual shall be exposed to radiation doses which exceed prescribed national dose limits.

ARTICLE 16. EMERGENCY PREPAREDNESS

1. Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that there are on-site and off-site emergency plans that are routinely tested For nuclear installations and cover the activities to be carried out in the event of an emergency.

For any new nuclear installation, such plans shall be prepared and tested before it commences operation above a low power level agreed by the regulatory body.

2. Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that, insofar as they are likely to be affected by a radiological emergency, its own population and the competent authorities of the States in the vicinity of the nuclear installation are provided with appropriate information for emergency planning and response.

3. Contracting Parties which do not have a nuclear installation on their territory, insofar as they are likely to be affected in the event of a radiological emergency at a nuclear installation in the vicinity, shall take the appropriate steps for the preparation and testing of emergency plans for their territory that cover the activities to be carried out in the event of such an emergency.

(d) Safety of Installations

ARTICLE 17. SITING

Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that appropriate procedures are established and implemented:

(i) for evaluating all relevant site-related factors likely to affect the safety of a nuclear installation for its projected lifetime;

(ii) for evaluating the likely safety impact of a proposed nuclear installation on individuals, society and the environment;

(iii) for re-evaluating as necessary all relevant factors referred to in subparagraphs (i) and (ii) so as to ensure the continued safety acceptability of the nuclear installation;

(iv) for consulting Contracting Parties in the vicinity of a proposed nuclear installation, insofar as they are likely to be affected by that installation and, upon request providing the necessary information to such Contracting Parties, in order to enable them to evaluate and make their own assessment of the likely safety impact on their own territory of the nuclear installation.

ARTICLE 18. DESIGN AND CONSTRUCTION

Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that:

- (i) the design and construction of a nuclear installation provides for several reliable levels and methods of protection (defense in depth) against the release of radioactive materials, with a view to preventing the occurrence of accidents and to mitigating their radiological consequences should they occur;
- (ii) the technologies incorporated in the design and construction of a nuclear installation are proven by experience or qualified by testing or analysis;
- (iii) the design of a nuclear installation allows for reliable, stable and easily manageable operation, with specific consideration of human factors and the man-machine interface.

ARTICLE 19. OPERATION

Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that:

- (i) the initial authorization to operate a nuclear installation is based upon an appropriate safety analysis and a commissioning programme demonstrating that the installation, as constructed, is consistent with design and safety requirements;
- (ii) operational limits and conditions derived the safety analysis, tests and operational, experience are defined and revised as necessary for identifying safe boundaries for operation;
- (iii) operation, maintenance, inspection and testing of a nuclear installation are conducted in accordance with approved procedures;
- (iv) procedures are established for responding to anticipated operational occurrences and to accidents;
- (v) necessary engineering and technical support in all safety related fields is available throughout the lifetime of a nuclear installation;
- (vi) incidents significant to safety are reported in a timely manner by the holder of the relevant license to the regulatory body;
- (vii) programmes to collect and analyze operating experience are established, the results obtained and the conclusions drawn are acted upon and that existing mechanisms are used to share important experience with international bodies and with other operating organizations and regulatory bodies;
- (viii) the generation of radioactive waste resulting from the operation of a nuclear installation is kept to the minimum practicable for the process concerned, both in activity and in volume, and any necessary treatment and storage of spent fuel and waste directly related to the operation and on the same site as that of the nuclear installation take into consideration conditioning and disposal.

CHAPTER 3. MEETINGS OF THE CONTRACTING PARTIES

ARTICLE 20. REVIEW MEETINGS

1. The Contracting Parties shall hold meetings (hereinafter referred to as "review meetings") for the purpose of reviewing the reports submitted pursuant to Article 5 in accordance with the procedures adopted under Article 22.
2. Subject to the provisions of Article 24 sub-groups comprised of representatives of Contracting Parties may be established and may function during

the review meetings as deemed necessary for the purpose of reviewing specific subjects contained in the reports.

3. Each Contracting Party shall have a reasonable opportunity to discuss the reports submitted by other Contracting Parties and to seek clarification of such reports.

ARTICLE 21. TIMETABLE

1. A preparatory meeting of the Contracting Parties shall be held not later than six months after the date of entry into force of this Convention.

2. At this preparatory meeting, the Contracting Parties shall determine the date for the first review meeting. This review meeting shall be held as soon as possible, but not later than thirty months after the date of entry into force of this Convention.

3. At each review meeting, the Contracting Parties shall determine the date for the next such meeting. The interval between review meetings shall not exceed three years.

ARTICLE 22. PROCEDURAL ARRANGEMENTS

1. At the preparatory meeting held pursuant to Article 21 the Contracting Parties shall prepare and adopt by consensus Rules of Procedure and Financial Rules. The Contracting Parties shall establish in particular and in accordance with the Rules of Procedure:

- (i) guidelines regarding the form and structure of the reports to be submitted pursuant to Article 5;
- (ii) a date for the submission of such reports;
- (iii) the process for reviewing such reports;

2. At review meetings the Contracting Parties may, if necessary, review the arrangements established pursuant to subparagraphs (i) - (iii) above, and adopt revisions by consensus unless otherwise provided for in the Rules of Procedure. They may also amend the Rules of Procedure and the Financial Rules, by consensus.

ARTICLE 23. EXTRAORDINARY MEETINGS

An extraordinary meeting of the Contracting Parties shall be held:

- (i) if so agreed by a majority of the Contracting Parties present and voting at a meeting, abstentions being considered as voting; or
- (ii) at the written request of a Contracting Party, within six months of this request having been communicated to the Contracting Parties and notification having been received by the secretariat referred to in Article 28, that the request has been supported by a majority of the Contracting Parties.

ARTICLE 24. ATTENDANCE

1. Each Contracting Party shall attend meetings of the Contracting Parties and be represented at such meetings by one delegate, and by such alternates, experts and advisers as it deems necessary.

2. The Contracting Parties may invite, by consensus, any intergovernmental organization which is competent in respect of matters governed by

this Convention to attend, as observers, any meeting, or specific sessions thereof. Observers shall be required to accept in writing, and in advance, the provisions of Article 27.

ARTICLE 25. **SUMMARY REPORTS**

The Contracting Parties shall adopt, by consensus, and make available to the public a document addressing issues discussed and conclusions reached during a meeting.

ARTICLE 26. **LANGUAGES**

1. The languages of meetings of the Contracting Parties shall be Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish unless otherwise provided in the Rules of Procedure.

2. Reports submitted pursuant to Article 5 shall be prepared in the national language of the submitting Contracting Party or in a single designated language to be agreed in the Rules of Procedure. Should the report be submitted in a national language other than the designated language, a translation of the report into the designated language shall be provided by the Contracting Party.

3. Notwithstanding the provisions of paragraph 2, if compensated, the secretariat will assume the translation into the designated language of reports submitted in any other language of the meeting.

ARTICLE 27. **CONFIDENTIALITY**

1. The provisions of this Convention shall not affect the rights and obligations of the Contracting Parties under their law to protect information from disclosure. For the purposes of this Article, "information" includes, inter alia, (i) personal data; (ii) information protected by intellectual property rights, or by industrial or commercial confidentiality; and (iii) information relating to national security or to the physical protection of nuclear materials or nuclear installations.

2. When, in the context of this Convention, a Contracting Party provides information identified by it as protected as described in paragraph 1, such information shall be used only for the purposes for which it has been provided and its confidentiality shall be respected.

3. The content of the debates during the reviewing of the reports by the Contracting Parties at each meeting shall be confidential.

ARTICLE 28. **SECRETARIAT**

1. The International Atomic Energy Agency, (hereinafter referred to as the "Agency") shall provide the secretariat for the meetings of the Contracting Parties.

2. The secretariat shall:

- (i) convene, prepare and service the meetings of the Contracting Parties,
- (ii) transmit to the Contracting Parties information received or prepared in accordance with the provisions of this Convention.

The costs incurred by the Agency in carrying out the functions referred to in sub-paragraphs (i) and (ii) above shall be borne by the Agency as part of its regular budget.

3. The Contracting Parties may, by consensus, request the Agency to provide other services in support of meetings of the Contracting Parties. The Agency may provide such services if they can be undertaken within its programme and regular budget. Should this not be possible, the Agency may provide such services if voluntary funding is provided from another source.

CHAPTER 4. FINAL CLAUSES AND OTHER PROVISIONS

ARTICLE 29. **RESOLUTION OF DISAGREEMENTS**

In the event of a disagreement between two or more Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Convention, the Contracting Parties shall consult within the framework of a meeting of the Contracting Parties with a view to resolving the disagreement.

ARTICLE 30. **SIGNATURE, RATIFICATION, ACCEPTANCE, APPROVAL, ACCESSION**

1. This Convention shall be open for signature by all States at the Headquarters of the Agency in Vienna from 20 September 1994 until its entry into force.

2. This Convention is subject to ratification, acceptance or approval by the signatory States.

3. After its entry into force, this Convention shall be open for accession by all States.

4. (i) This Convention shall be open for signature or accession by regional organizations of an integration or other nature, provided that any such organization is constituted by sovereign States and has competence in respect of the negotiation, conclusion and application of international agreements in matters covered by this Convention.

(ii) In matters within their competence, such organizations shall, on their own behalf, exercise the rights and fulfill the responsibilities which this Convention attributes to States Parties.

(iii) When becoming party to this Convention, such an organization shall communicate to the Depositary referred to in Article 34, a declaration indicating which States are members thereof, which articles of this Convention apply to it, and the extent of its competence in the field covered by those articles.

(iv) Such an organization shall not hold any vote additional to those of its Member States.

5. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depositary.

ARTICLE 31. **ENTRY INTO FORCE**

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit with the Depositary of the twenty-second instrument of ratification, acceptance or approval, including the instruments of seventeen States, each having at least one nuclear installation which has achieved criticality in a reactor core.

2. For each State or regional organization of an integration or other nature which ratifies, accepts, approves or accedes to this Convention after the date of deposit of the last instrument required to satisfy the conditions set forth in paragraph

1, this Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit with the Depositary of the appropriate instrument by such a State or organization.

ARTICLE 32. AMENDMENTS TO THE CONVENTION

1. Any Contracting Party may propose an amendment to this Convention. Proposed amendments shall be considered at a review meeting or an extraordinary meeting.

2. The text of any proposed amendment and the reasons for it shall be provided to the Depositary who shall communicate the proposal to the Contracting Parties promptly and at least ninety days before the meeting for which it is submitted for consideration. Any comments received on such a proposal shall be circulated by the Depositary to the Contracting Parties.

3. The Contracting Parties shall decide after consideration of the proposed amendment whether to adopt it by consensus, or, in the absence of consensus, to submit it to a Diplomatic Conference. A decision to submit a proposed amendment to a Diplomatic Conference shall require a two-thirds majority vote of the Contracting Parties present and voting at the meeting, provided that at least one half of the Contracting Parties are present at the time of voting. Abstentions shall be considered as voting.

4. The Diplomatic Conference to consider and adopt amendments to this Convention shall be convened by the Depositary and held no later than one year after the appropriate decision taken in accordance with paragraph 3 of this Article. The Diplomatic Conference shall make every effort to ensure amendments are adopted by consensus. Should this not be possible, amendments shall be adopted with a two-thirds majority of all Contracting Parties.

5. Amendments to this Convention adopted pursuant to paragraphs 3 and 4 above shall be subject to ratification, acceptance, approval, or confirmation by the Contracting Parties and shall enter into force for those Contracting Parties which have ratified, accepted, approved or confirmed them on the ninetieth day after the receipt by the Depositary of the relevant instruments by at least three fourths of the Contracting Parties. For a Contracting Party which subsequently ratifies, accepts, approves or confirms the said amendments, the amendments will enter into force on the ninetieth day after that Contracting Party has deposited its relevant instrument.

ARTICLE 33. DENUNCIATION

1. Any Contracting Party may denounce this Convention by written notification to the Depositary.

2. Denunciation shall take effect one year following the date of the receipt of the notification by the Depositary, or on such later date as may be specified in the notification.

ARTICLE 34. DEPOSITARY

1. The Director General of the Agency shall be the Depositary of this Convention.

2. The Depositary shall inform the Contracting Parties of:

(i) the signature of this Convention and of the deposit of instruments of ratification, acceptance, approval or accession, in accordance with Article 30;

(ii) the date on which the Convention enters into force, in accordance with Article 31;

(iii) the notifications of denunciation of the Convention and the date thereof, made in accordance with Article 33;

(iv) the proposed amendments to this Convention submitted by Contracting Parties, the amendments adopted by the relevant Diplomatic Conference or by the meeting of the Contracting Parties, and the date of entry into force of the said amendments, in accordance with Article 32.

ARTICLE 35. AUTHENTIC TEXTS

The original of this Convention - of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Depositary who shall send certified copies thereof to the Contracting Parties.

IN WITNESS WHEREOF THE UNDERSIGNED, BEING DULY AUTHORIZED TO THAT EFFECT, HAVE SIGNED THIS CONVENTION.

Done at Vienna on the 17th day of June 1994.

КОНВЕНЦИЈА О НУКЛЕАРНОЈ СИГУРНОСТИ

ПРЕАМБУЛА

Уговорне стране

(I) свесне значаја, који за међународну заједницу има обезбеђивање сигурне, добро правно уређене и животној средини прилагођене употребе нуклеарне енергије;

(II) потврђујући потребу да се висок ниво нуклеарне сигурности широм света и даље унапређује;

(III) потврђујући да је за нуклеарну сигурност одговорна држава која има надлежност над нуклеарним постројењем;

(IV) у жељи за унапређењем делотворне нуклеарне сигурносне културе;

(V) свесне да акциденти на нуклеарном постројењу у једној држави могу проузроковати прекограничне утицаје;

(VI) имајући у виду одредбе Конвенције о физичкој заштити нуклеарног материјала из 1979, Конвенције о раном обавештавању о нуклеарним несрећама из 1986. и Конвенције о помоћи у случају нуклеарних несрећа или радиолошке опасности из 1986;

(VII) потврђујући важност међународне сарадње за јачање нуклеарне сигурности кроз постојеће билатералне и мултилатералне механизме, као и кроз ову подстицајну конвенцију;

(VIII) сагласне у томе да Конвенција намеће обавезу примене основних начела која се односе на сигурност нуклеарних постројења, више него што обухвата примену детаљних сигурносних стандарда, као и у томе да постоје међународне сигурносне смернице које се повремено допуњују ради осавремењавања начина за постизање високог нивоа сигурности;

(IX) утврђујући потребу да се, без одлагања, отпочне са припремама међународне конвенције о сигурности у области управљања радиоактивним отпадом, чим поступак за развој сигурносних начела за управљање отпадом који је у току буде имао широку међународну сагласност;

(X) препознајући важност даљег стручно-техничког рада на сигурности других делова нуклеарног горивног циклуса, као и то да би тај рад могао временом да олакша развој постојећих и припрему будућих међународних инструмената;

Споразумеле су се о следећем:

ГЛАВА I.

ЦИЉЕВИ, ЗНАЧЕЊЕ ПОЈМОВА И ПРЕДМЕТ УРЕЂИВАЊА

Члан 1.

Циљеви

Циљеви Конвенције су:

(I) да се оствари и широм света континуирано спроводи висок ниво нуклеарне сигурности, кроз јачање националних мера и међународне сарадње, укључујући, према потреби, и техничку сарадњу у области сигурности;

(II) да се успостави и континуирано спроводи ефикасна заштита од могућих радијационих ризика у нуклеарним постројењима, како би се лица,

друштво и животна средина заштитили од штетних утицаја јонизујућих зрачења из таквих постројења;

(III) спречавање акцидента са радиолошким последицама и ублажавање таквих последица ако би до њих дошло.

Члан 2.

Значење појмова

За сврху ове конвенције:

(I) *нуклеарно постројење* за сваку од уговорних страна јесте било која копнена цивилна нуклеарна електрана која је под њеном надлежношћу, укључујући оне објекте за складиштење, руковање и третман радиоактивних материјала који се налазе на истој локацији и директно су повезани с радом нуклеарне електране. Таква електрана престаје да буде нуклеарно постројење онда кад се трајно уклоне сви горивни елементи из језгра реактора и изврши њихово сигурно складиштење, у складу са одобреним процедурама, а план декомисије одобри регулаторно тело.

(II) *регулаторно тело* за сваку уговорну страну јесте било које тело или тела којима је та уговорна страна дала законско овлашћење да издаје лиценце и да регулише лоцирање, пројектовање, изградњу, пуштање у рад, рад и декомисију нуклеарних постројења.

(III) *лиценца* јесте било које одобрење које је регулаторно тело издало подносиоцу захтева, који тиме стиче одговорност за избор лоцирање, пројектовање, изградњу, пуштање у рад, рад или декомисију нуклеарног постројења.

Члан 3.

Предмет уређивања

Ова конвенција се примењује на сигурност нуклеарних постројења.

ГЛАВА II.

ОБАВЕЗЕ

а) Опште одредбе

Члан 4.

Мере за спровођење

Свака уговорна страна ће, у оквиру свог правног поретка, предузети законске, регулаторне, управне и друге мере које су потребне за спровођење обавеза преузетих овом конвенцијом.

Члан 5.

Извештавање

Свака уговорна страна ће на разматрање пре сваког састанка, у складу са чланом 20, поднети извештај о мерама које је предузела за спровођење сваке од обавеза из ове конвенције.

Члан 6.

Постојећа нуклеарна постројења

Свака уговорна страна ће предузети одговарајуће кораке како би обезбедила да се сигурност нуклеарних постројења постојећих у време када је

Конвенција за ту уговорну страну ступила на снагу, поново провери што пре је то могуће. Тамо где је то у контексту ове конвенције потребно, дотична уговорна страна ће по хитном поступку обезбедити да се изврше сва разложна и практично изводљива унапређења, како би се подигао ниво сигурности нуклеарног постројења. Ако такво побољшање не може да се постигне, треба планирати престанак рада нуклеарног постројења што је пре у пракси могуће. При одређивању када да ће се престати са радом може се узети у обзир укупни енергетски контекст и могуће алтернативе, као и друштвени, еколошки и економски утицај.

б) Законодавство и регулатива

Члан 7.

Законски и регулаторни оквир

1. Свака уговорна страна ће утврдити и континуирано одржавати законски и регулаторни оквир како би уредила и контролисала сигурност нуклеарних постројења.

2. Законским и регулаторним оквиром се предвиђа:

(I) утврђивање меродавних националних сигурносних захтева и прописа;

(II) систем лиценцирања који се односи на нуклеарна постројења и на забрану рада нуклеарног постројења без лиценце;

(III) систем регулаторне инспекције и процењивања стања код нуклеарних постројења, како би се утврдила усклађеност са важећим прописима и условима за издавање лиценци;

(IV) спровођење важећих прописа и услова за издавање лиценци, укључујући суспензију, измену или одузимање лиценци.

Члан 8.

Регулаторно тело

1. Свака уговорна страна ће основати или одредити регулаторно тело задужено за спровођење законског и регулаторног оквира из члана 7, које ће имати одговарајућа овлашћења, надлежност и финансијске и људске ресурсе за испуњавање обавеза које су му додељене.

2. Свака уговорна страна ће предузети мере које су потребне да би се обезбедило рационално раздвајање функција тог регулаторног тела и функција сваког другог тела, органа или организације чији је интерес везан за унапређење или коришћење нуклеарне енергије.

Члан 9.

Одговорност носиоца лиценце

Свака уговорна страна ће обезбедити да одговорност за сигурност нуклеарног постројења првенствено буде на носиоцу односне лиценце и предузети одговарајуће мере са циљем да сваки носилац такве лиценце испуњава своје обавезе.

ц) Опште поставке по питању сигурности

Члан 10.

Приоритет сигурности

Свака уговорна страна ће предузети потребне мере како би обезбедила да све организације које се баве делатностима непосредно повезаним са нуклеарним постројењима утврде такву стратегију која даје дужан приоритет нуклеарној сигурности.

Члан 11.

Финансијски и људски ресурси

1. Свака уговорна страна ће предузети одговарајуће мере којима ће обезбедити одговарајуће финансијске ресурсе за обезбеђење сигурности сваког нуклеарног постројења током целог његовог животног века.

2. Свака уговорна страна ће обезбедити да довољан број квалификованог особља одговарајућег образовања, обучених и континуирано увежбаваних, буде на располагању за рад у свим са сигурношћу повезаним активностима у оквиру сваког нуклеарног постројења или за свако нуклеарно постројење током његовог читавог животног века.

Члан 12.

Људски фактор

Свака уговорна страна ће предузети одговарајуће мере којима ће обезбедити да се у обзир узимају способности као и ограничења људског деловања током целог животног века нуклеарног постројења.

Члан 13.

Осигурање квалитета

Свака уговорна страна ће предузети одговарајуће мере да се успоставе и примењују програми за осигурање квалитета, имајући у виду да је потребно да се поуздано испуњавају посебни захтеви за све активности које су од значаја за нуклеарну сигурност током целог животног века нуклеарног постројења.

Члан 14.

Процена и потврда сигурности

Свака уговорна страна ће предузети одговарајуће мере како би обезбедила:

(i) да се свеобухватне и систематске процене сигурности врше пре изградње и пуштања у рад нуклеарног постројења, као и током целог његовог животног века. Те процене ће бити добро документоване, ажуриране на основу оперативног искуства у раду постројења и значајних нових информација које се односе на сигурност и прегледане у оквиру надлежности регулаторног тела;

(ii) потврду да је обезбеђена трајна усклађеност физичког стања и рада нуклеарног постројења с његовим пројектом, важећим националним сигурносним захтевима, као и ограничењима у раду и радним условим, а путем анализа, надзора, испитивања и инспекција.

Члан 15.

Заштита од зрачења

Свака уговорна страна ће предузети одговарајуће мере којима ће обезбедити да се излагање професионално изложених лица и становништва зрачењу које емитује нуклеарно постројење у свим радним стањима одржава на најнижем могућем нивоу, као и да ниједно лице не буде излагано дозама зрачења које премашују национално прописане граничне дозе.

Члан 16.

Спременост за ванредне ситуације

1. Свака уговорна страна ће предузети одговарајуће мере да би обезбедила постојање планова за деловање у ванредној радијационој ситуацији на локацији и ван локације, који се рутински проверавају за нуклеарна постројења и који обухватају активности које ће се изводити у случају ванредне ситуације.

Код сваког новог нуклеарног постројења, такви планови морају да се припреме и тестирају пре него што постројење отпочне са радом у области изнад малих снага, које је одобрило регулаторно тело.

2. Свака уговорна страна ће предузети одговарајуће мере како би свом становништву и надлежним органима држава које су у непосредној близини нуклеарног постројења, у мери у којој постоји вероватноћа да ће они бити угрожени ванредном радијационом ситуацијом, доставила одговарајуће информације за планирање и одговор у ванредним радијационим ситуацијама.

3. Уговорне стране које немају нуклеарно постројење на сопственој територији ће, у мери у којој постоји вероватноћа да ће и саме бити угрожене у случају радиолошке ванредне ситуације у нуклеарном постројењу у непосредној близини, предузети одговарајуће мере за припрему и испитивање планова за деловање у ванредним радијационим ситуацијама за своју територију који обухватају активности које би се изводиле у случају такве ванредне ситуације.

д) Сигурност постројења

Члан 17.

Лоцирање

Свака уговорна страна ће предузети одговарајуће мере како би се установиле и примењивале одговарајуће процедуре:

(i) за процену свих значајних фактора који су у вези с локацијом, а за које постоји вероватноћа да могу утицати на сигурност нуклеарног постројења током његовог планираног животног века;

(ii) за процену вероватног утицаја предложеног нуклеарног постројења на сигурност становништва, друштва и животне средине;

(iii) за, по потреби, поновно процењивање свих значајних фактора наведених у тачкама (i) и (ii), да би се обезбедила континуирана сигурносна прихватљивост нуклеарног постројења;

(iv) за консултације с уговорним странама у непосредној близини предложеног нуклеарног постројења, у мери у којој постоји вероватноћа да ће бити угрожене тим постројењем, као и за достављање, на захтев, неопходних информација тим уговорним странама, како би им се омогућило да оцене и направе сопствену процену вероватног сигурносног утицаја тог нуклеарног постројења на сопственој територији.

Члан 18.

Пројектовање и изградња

Свака уговорна страна ће предузети одговарајуће мере којима ће обезбедити:

(i) да пројектовањем и изградњом нуклеарног постројења буде предвиђено неколико нивоа и метода за поуздану заштиту (заштиту по дубини) од испуштања радиоактивних материјала, у циљу спречавања настанка

акцидената, као и од ублажавања њихових последица у случају да до њих ипак дође;

(ii) да пројектовањем и изградњом нуклеарног постројења буду обухваћене технологије које су искуствено проверене или потврђене путем тестирања или анализе;

(iii) да се пројектовањем нуклеарног постројења омогућава поуздан и стабилан рад којим се лако управља, имајући посебно у виду људски фактор и узајамни однос човека и машине.

Члан 19.

Рад постројења

Свака уговорна страна ће предузети одговарајуће мере којима ће обезбедити:

(i) да почетно одобрење за рад нуклеарног постројења буде засновано на одговарајућој анализи сигурности и програму за пуштање у рад, којима се доказује да је постројење изграђено у складу с пројектом и сигурносним захтевима;

(ii) да погонски услови и ограничења који проистичу из анализе сигурности, испитивања и радног искуства буду одређени и по потреби ревидирани у сврху утврђивања сигурносних граница за рад постројења;

(iii) да се рад, одржавање, инспекција и тестирање нуклеарног постројења спроводе у складу с одобреним процедурама;

(iv) да постоје утврђене процедуре за случај предвиђених догађања и за случај акцидената у току рада постројења;

(v) да потребни инжењеринг и техничка подршка за све области које су у вези са сигурношћу буду на располагању током целог животног века нуклеарног постројења;

(vi) да носилац односне лиценце благовремено извештава регулаторно тело о свим догађајима од значаја за сигурност;

(vii) да постоје утврђени програми за прикупљање и анализу искуства у раду постројења и да се поступа према добијеним резултатима и донетим закључцима, као и да се користе постојећи механизми како би се значајна искуства поделила са међународним телима и са другим оперативним организацијама и регулаторним телима;

(viii) да се генерисање радиоактивног отпада, који потиче од рада нуклеарног постројења врши на најнижем практично изводљивом нивоу за дати процес, и у погледу активности и по запремини, као и да се код сваког неопходног третмана и складиштења истрошеног горива и отпада који су непосредно везани за рад нуклеарног постројења и који су на истој локацији као и нуклеарно постројење, у обзир узимају кондиционирање и одлагање.

ГЛАВА III.

САСТАНЦИ УГОВОРНИХ СТРАНА

Члан 20.

Редовни састанци

1. Уговорне стране одржавају састанке (у даљем тексту: Редовни састанци), ради разматрања извештаја поднетих у складу са чланом 5. и усвојеним процедурама из члана 22.

2. Зависно од одредби из члана 24, могу се, по потреби, оснивати и радити током редовних састанака, подгрупе састављене од представника уговорних страна, ради разматрања појединачних питања из извештаја.

3. Свака уговорна страна ће имати у разумној мери прилику да расправља о извештајима које су поднеле друге уговорне стране, као и да затражи разјашњење тих извештаја.

Члан 21.

Временски распоред састанака

1. Припремни састанак уговорних страна се одржава најкасније у року од шест месеци од ступања на снагу ове конвенције.

2. На том припремном састанку, уговорне стране одређују датум првог редовног састанка. Тај редовни састанак се одржава што пре је то могуће, али најкасније тридесет месеци од датума ступања на снагу ове конвенције.

3. На сваком редовним састанку, уговорне стране ће одредити датум следећег састанка. Временски интервали између редовних састанака неће бити дужи од три године.

Члан 22.

Процедурални аранжмани

1. На припремном састанку који се одржава у складу с чланом 21, уговорне стране припремају и консензусом усвајају Пословник о раду и Правилник о финансијском пословању. Уговорне стране посебно, у складу с Пословником, утврђују следеће:

(i) смернице за форму и структуру извештаја који се подносе у складу с чланом 5;

(ii) датум за подношење тих извештаја;

(iii) поступак за разматрање тих извештаја.

2. Уговорне стране могу да на редовним састанцима, по потреби, разматрају аранжмане који су установљени сагласно горњим тачкама i) до iii) и да консензусом усвоје измене, осим ако другачије није прописано Пословником. Оне такође могу да консензусом допуњавају Пословник и Правилник о финансијском пословању.

Члан 23.

Ванредни састанци

Ванредни састанак уговорних страна одржава се:

(i) ако на састанку тако одлучи већина присутних уговорних страна с правом гласа, с тим да се уздржавање од гласања сматра гласањем; или

(ii) на писмени захтев уговорне стране, у року од шест месеци од дана када о том захтеву буду обавештене уговорне стране и Секретаријат из члана 28. прими обавештење да је захтев подржала већина уговорних страна.

Члан 24.

Присуство на састанцима

1. Свака уговорна страна присуствује састанцима уговорних страна и то тако што на њима учествује по један њен представник, а, по потреби, и заменици, експерти и саветници.

2. Уговорне стране могу да консензусом позову било коју међувладину организацију која је надлежна за питања која су меродавна за ову конвенцију да, по том основу, присуствује, у својству посматрача, неком од састанака или посебним заседањима. Од посматрача ће се тражити да писменим путем, и то унапред, прихвате одредбе члана 27.

Члан 25.

Закључни извештаји

Уговорне стране консензусом усвајају и стављају на увид јавности документ са питањима која су разматрана на састанку и усвојеним закључцима.

Члан 26.

Језици

1. Језици који ће на састанцима уговорних страна бити у употреби су арапски, кинески, енглески, француски, руски и шпански, осим ако другачије није посебно предвиђено Пословником.

2. Извештаји који се подносе у складу са чланом 5, припремају се на националном језику уговорне стране која га подноси, или на једном од назначених језика који се као званични језик утврди Пословником. Уколико се извештај поднесе на службеном језику уговорне стране који није истовремено и званични језик састанка, уговорна страна ће обезбедити његов превод на званични језик састанка.

3. Не доводећи у питање одредбе става 2, Секретаријат ће уз наплату преузети превођење извештаја достављених на неком другом језику, на утврђени званични језик састанка.

Члан 27.

Поверљивост

1. Одредбе ове конвенције не утичу на права и обавезе уговорних страна у вези са заштитом тајности података прописаних у оквиру њихових националних законодавстава. У сврху овог члана, "подаци" између осталог, обухватају: (i) личне податке; (ii) податке који су заштићени по основу заштите права интелектуалне својине или као индустријски или пословно поверљиве информације, као и (iii) подаци који су у вези са националном безбедношћу или са физичком заштитом нуклеарних материјала или нуклеарних постројења.

2. Када, у контексту ове конвенције, нека уговорна страна изнесе податак који је сама одредила као заштићен у складу са описом из става 1, тај ће податак бити коришћен само у сврхе у које је и био достављен, а његова ће се поверљивост поштовати.

3. Садржај расправа које се воде током разматрања извештаја на сваком састанку уговорних страна сматра се поверљивим.

Члан 28.

Секретаријат

1. Међународна агенција за атомску енергију (у даљем тексту: Агенција) обезбеђује секретаријат за састанке уговорних страна.

2. Секретаријат:

(i) сазива и припрема састанке уговорних страна и пружа за њих потребне услуге;

(ii) преноси уговорним странама информације примљене или припремљене у складу са одредбама ове конвенције.

Трошкове које Агенција има при обављању функција наведених у тачкама (i) и (ii) сноси Агенција из средстава свог редовног буџета.

3. Уговорне стране могу да од Агенције затраже консензусом и друге услуге за подршку одржавања састанака уговорних страна. Агенција може да обезбеди такве услуге под претпоставком да за њихово спровођење постоје такве могућности у оквиру њеног програма и редовног буџета. У случају да то није могуће, Агенција такве услуге пружа уколико се обезбеди добровољно финансирање из неког другог извора.

ГЛАВА IV.

ЗАВРШНЕ И ДРУГЕ ОДРЕДБЕ

Члан 29.

Решавање спорова

У случају спора између две или више уговорних страна по питању тумачења или примене ове конвенције, уговорне стране ће, у циљу решавања тог спора, обавити консултације у оквиру састанака уговорних страна.

Члан 30.

Потписивање, ратификација, прихватање, одобравање, приступање

1. Ова конвенција ће за све државе бити отворена за потписивање у седишту Агенције у Бечу од 20. септембра 1994. године па све до њеног ступања на снагу.

2. Ова конвенција подлеже ратификацији, прихватању или одобравању од стране држава-потписница.

3. Након ступања на снагу, ова конвенција ће бити отворена за приступање свим државама.

4. (i) Ова конвенција ће бити отворена за потписивање или приступање и регионалним организацијама, под претпоставком да су такву регионалну организацију основале суверене државе, као и да је она надлежна за преговарање, закључивање и примену међународних споразума по питањима која обухвата ова Конвенција.

(ii) У питањима за која су надлежне, такве организације ће, у своје сопствено име, остваривати права и извршавати обавезе које ова конвенција поставља државама које су уговорне стране.

(iii) Када таква организација постане уговорна страна ове Конвенције, она обавештава депозитару из члана 34. изјавом у којој се указује на то које су државе њене

чланице, који се чланови ове конвенције на њу односе, као и степен своје надлежности у области обухваћеној у тим члановима.

(iv) Таква организација нема додатно право гласа уз већ постојеће право гласа својих држава чланица.

5. Инструменти ратификације, прихватања, одобравања или приступања полажу се код депозитара.

Члан 31.

Ступање на снагу

1. Конвенција ће ступити на снагу деведесетог дана након датума полагања код депозитара двадесет другог инструмента ратификације, прихватања или одобравања, укључујући и инструменте седамнаест држава, од којих свака има најмање једно нуклеарно постројење које је достигло критичност у језгру реактора.

2. За сваку државу или регионалну организацију која ову конвенцију ратификује, прихвати, одобри или јој приступи после датума полагања последњег инструмента потребног за испуњење услова предвиђених у ставу 1, ова конвенција ће ступити на снагу деведесетог дана након што та држава или организација код депозитара положи свој одговарајући инструмент.

Члан 32.

Измене и допуне Конвенције

1. Свака уговорна страна може поднети предлог за измене и допуне Конвенције. Предложене измене и допуне ће се разматрати на редовном или на ванредном састанку.

2. Текст сваке предложене измене и допуне, као и разлози за њено предлагање, достављају се депозитару, који о том предлогу обавештава уговорне стране без одлагања, а најкасније 90 дана пре састанка за који су поднети на разматрање. Све примедбе на такав предлог које буде примио, депозитар ће доставити уговорним странама.

3. После разматрања предложених измена и допуна, уговорне стране ће одлучити да ли да их усвоје консензусом, или да их, у случају да консензус не постоји, изнесу пред Дипломатску конференцију. За одлуку да се предложене измене и допуне изнесу пред Дипломатску конференцију потребне су две трећине већинских гласова присутних уговорних страна које гласају на састанку, с тим да је у време гласања присутна најмање половина од укупног броја уговорних страна. Уздржавање од гласања ће се сматрати гласањем.

4. Дипломатску конференцију за разматрање и усвајање измена и допуна на Конвенцију сазива депозитар, с тим да се она одржава најкасније у року од једне године након доношења одговарајуће одлуке у складу са ставом 3. овог члана. На Дипломатској конференцији ће се настојати да се измене и допуне усвоје консензусом. У случају да то не буде могуће, измене и допуне се усвајају двотрећинском већином гласова свих уговорних страна.

5. Измене и допуне Конвенције које се усвоје у складу с горњим ставовима 3. и 4. подлежу ратификацији, прихватању, одобравању или потврђивању уговорних страна и за оне уговорне стране које су их ратификовале, одобриле, прихватиле или потврдиле ступиће на снагу деведесетог дана од кад је депозитар примио релевантне инструменте од најмање три четвртине уговорних страна. За сваку уговорну страну која наведене измене и допуне накнадно ратификује, прихвати, одобри или потврди, измене и допуне ступају на снагу деведесетог дана након што је дотична уговорна страна положила свој одговарајући инструмент.

Члан 33.

Отказивање

1. Свака уговорна страна може отказати Конвенцију достављањем писменог обавештења депозитару.

2. Отказивање ће произвести дејство годину дана од дана када је депозитар примио ово обавештење, или неког другог, каснијег датума, уколико је то посебно наведено у том обавештењу.

Члан 34.

Депозитар

1. Генерални директор Агенције је депозитар ове Конвенције.
2. Депозитар уговорне стране обавештава о:
 - (i) потписивању Конвенције и полагању инструмената ратификације, прихватања, одобравања или приступања, у складу са чланом 30;
 - (ii) датуму ступања на снагу Конвенције, у складу са чланом 31;
 - (iii) обавештењима о отказивању Конвенције и њиховим датумима, у складу са чланом 33;
 - (iv) предлозима за измене и допуне Конвенције које су поднеле уговорне стране, изменама и допунама усвојеним на релевантној Дипломатској конференцији или састанку уговорних страна, као и о датуму ступања на снагу наведених измена и допуна, у складу са чланом 32.

Члан 35.

Веродостојни текстови

Оригинал ове конвенције, чији су текстови на арапском, кинеском, енглеском, француском, руском и шпанском језику подједнако веродостојни, полаже се код депозитара, који уговорним странама шаље оверене копије Конвенције.

Потврђујући ово, доле потписани, за то прописно овлашћени, потписују ову конвенцију.

Сачињено у Бечу, овог седамнаестог дана јуна хиљаду деветстотина деведесет и четврте године.

Члан 3.

О спровођењу Конвенције о нуклеарној сигурности у Републици Србији стара се министарство надлежно за послове нуклеарне сигурности и регулаторно тело Владе надлежно за послове нуклеарне сигурности и заштите од јонизујућих зрачења.

Члан 4.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије - Међународни уговори”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. Уставни основ за доношење овог закона

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 97. тачка 1. Устава Републике Србије, према коме Република Србија, између осталог, уређује и обезбеђује свој међународни положај и односе са другим државама и међународним организацијама и у члану 99. став 1. тачка 4. Устава, према коме Народна скупштина потврђује међународне уговоре када је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања.

II. Разлози за потврђивање међународног уговора.

Конвенција о нуклеарној сигурности (Convention on Nuclear Safety) је међународно-правни инструмент у надлежности Међународне агенције за атомску енергију – МААЕ (International Atomic Energy Agency – IAEA) којим се унапређује нуклеарна сигурност и међународна усаглашеност у тој области. Њен предмет уређивања је сигурност нуклеарних постројења, а циљ да се обезбеди њихов сигуран, добро регулисан и, по становништво и животну средину, поуздан рад.

Конвенција о нуклеарној сигурности (у даљем тексту: Конвенција) је усвојена 17. јуна 1994. године у Бечу, а за потписивање отворена 20. септембра 1994. године. На снагу је ступила 24. октобра 1996. године, у складу са чланом 31, став 1, тј. деведесетог дана након датума полагања код депозитара двадесет другог инструмента ратификације, прихватања или одобравања, укључујући и инструменте седамнаест држава, од којих свака има најмање једно нуклеарно постројење које је достигло критичност у језгру реактора. Депозитар Конвенције је генерални директор Међународне агенције за атомску енергију. Након ступања на снагу, Конвенција је, у складу са чланом 30, тачка 3, отворена за приступање свим државама, па и Републици Србији која, до сада, није узимала учешће у некој од поменутих фаза. Према подацима од 23. априла 2015. године, 78 држава су уговорне стране Конвенције, а скоро све земље из окружења су њене уговорне стране: Албанија (потпис 1994), Босна и Херцеговина (2010), Бугарска (1996), Хрватска (1996), Мађарска (1996), Румунија (1996) и Словенија (1997). Имајући у виду да је Европска комисија 16. новембра 1999. године донела Одлуку о приступању Конвенцији о нуклеарној сигурности (COMMISSION DECISION of 16 November 1999 concerning the accession to the 1994 Convention on Nuclear Safety by the European Atomic Energy Community - 1999/819/Euratom) при чему у преамбули тог документа стоји да су све земље чланице ЕУ приступиле Конвенцији, потребно је да и Република Србија приступи овој Конвенцији у циљу даљег приближавања Европској унији.

Карактеристично за ову конвенцију је да није предвиђено да се обавезе уговорних страна остварују путем контроле и санкција. Уместо тога, основ је заједнички интерес да се постигне виши ниво сигурности, а примена и спровођење одредаба се постиже путем разматрања извештаја уговорних страна на редовним састанцима, доношењем закључака о испуњености захтева, као и применом других подстицајних механизма.

Будући да уређује област нуклеарне сигурности код цивилних нуклеарних електрана, земљама које их имају Конвенција намеће и највише обавеза иако су уговорне стране и бројне земље које цивилне нуклеарне електране, немају на својој територији, нити у својој надлежности како је то

случај и са Републиком Србијом. Одређени аспекти Конвенције применљиви су и на нашу земљу у чијој се близини налази већи број ових нуклеарних постројења. Фактор недељивости простора у случају евентуалних ванредних ситуација или прекограничног транспорта и других релевантних прекограничних кретања, наглашава, између осталог, међународни карактер Конвенције и њеног предмета уређивања, чинећи ову конвенцију значајном и за земље попут наше.

Конвенција о нуклеарној сигурности, између осталог, прописује и права и обавезе уговорних страна које немају нуклеарно постројење на својој територији, а та су права и обавезе од значаја за заштиту од јонизујућих зрачења становништва и животне средине посебно у ванредним ситуацијама. У члану 16, став 3. наводи се да ће уговорне стране које немају нуклеарно постројење на својој територији предузети одговарајуће мере за припрему и испитивање планова за деловање у ванредним ситуацијама за своју територију, а који обухватају активности које би се изводиле у случају ванредне радијационе ситуације у нуклеарном постројењу у непосредној близини. У члану 17. став 1, тачка (iv) наводи се да ће свака уговорна страна предузети одговарајуће мере како би се установиле и примењивале одговарајуће процедуре за консултације с уговорним странама у непосредној близини предложеног нуклеарног постројења, у мери у којој постоји вероватноћа да ће бити угрожене тим постројењем, као и за достављање, на захтев, неопходних информација тим уговорним странама, како би им се омогућило да оцене и направе сопствену процену вероватног сигурносног утицаја тог нуклеарног постројења на сопственој територији.

Изградња нуклеарних постројења у Републици Србији је забрањена на основу „Закона о забрани изградње нуклеарних електрана у Савезној Републици Југославији“ ("Службени лист СРЈ", бр. 12/95, "Службени гласник РС ", бр. 85/05). У Републици Србији се налазе два истраживачка нуклеарна реактора, складишта радиоактивног отпада и напуштени рудник уранијума који се на основу „Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности“ ("Службени гласник РС ", бр. 36/09 и 93/12) дефинишу као нуклеарни објекти. У конкретном случају то нису нуклеарна постројења како их дефинише ова Конвенција.

Разлог приступања Конвенцији је да се унапреди нуклеарна сигурност и обезбеди њено даље јачање на националном плану, али и да се, путем развоја и адекватног спровођења мера за унапређење и одржавање нуклеарне сигурности, оснажи и остварује адекватнија сарадња са међународном заједницом и потпуније одговори на препоруке и захтеве МААЕ чија је Република Србија чланица. Приступање Конвенцији представља и један од захтева који је пред нашом земљом на путу интеграције у ЕУ.

Општи циљеви Конвенције су:

- да се постигне и одржава висок ниво нуклеарне сигурности широм света кроз унапређење националних мера и међународне сарадње, укључујући, према потреби, и техничку сарадњу.
- да се у погледу нуклеарних постројења успоставе и одржавају ефикасни механизми за спречавање ситуација које би могле да доведу до радијационог ризика, као и да се успоставе и одржавају механизми адекватног одговора на њих, како би се заштитили појединци, друштво и животна средина.
- да се спрече акциденти са радијационим последицама и ублаже такве последице ако би до њих дошло.

Предмет уређивања

Конвенција се примењује на област сигурности нуклеарних постројења, и то на копнене цивилне нуклеарне електране које су у надлежности државе уговорнице, укључујући и објекте за складиштење, руковање и третман радиоактивних материјала ако су на истој локацији и директно су повезани са радом нукларне електране.

Обавезе држава уговорница

Обавеза сваке државе која је уговорна стране Конвенције је да:

- у оквиру свог националног законодавства предузме законске, регулаторне, управне и друге мере које су неопходне да би се испуниле обавезе које је преузела овом конвенцијом (члан 4);
- подноси на разматрање извештаје о мерама које предузима ради спровођења обавеза из Конвенције (члан 5);
- успостави независно регулаторно тело са одговарајућим овлашћењима, надлежностима и људским и финансијским ресурсима који су потребни за спровођење законског и регулаторног оквира предвиђеног Конвенцијом (члан 8);
- обезбеди постојање планова за деловање у случају ванредне радијационе ситуације на локацији и ван локације, да обезбеди да планови обухватају све потребне активности које се изводе у таквим случајевима, као и да обезбеди да се врши оспособљавање и проверава увежбаност за њихову примену (члан 1);
- предузме одговарајуће мере како би обезбедила да се лоцирање, пројектовање и градња, као и рад нуклеарног постројења, врше у складу са обавезама које је Конвенцијом преузела, водећи раучна о спречавању акцидената, заштити од испуштања радиоактивних материјала и ублажавању радијационих последица које на тај начин евентуално настану (чланови 17-19) и
- учествује на састанцима уговорних страна на којима ће је представљати један делегат, а, по потреби, и други представници (члан 1).

Обавезе МААЕ

- МААЕ обезбеђује постојање секретаријата за састанке држава које су уговорне стране (члан 28);
- Секретаријат сазива и припрема састанке, обезбеђује потребне услуге и другу логистичку подршку за њих и преноси државама уговорницама обавештења примљена и припремљена у складу са одредбама Конвенције (члан 28).

III. Да ли се потврђивањем међународног уговора стварају финансијске обавезе за Републику Србију извршавањем међународног уговора

За спровођење овог закона нису потребна додатна средства из буџета Републике Србије.

IV. Процена потребних финансијских средстава за извршавање међународног уговора

Финансирање израде плана за деловање у случају ванредне радијационе ситуације вршиће се из редовних средстава Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије, као и из редовних средстава других

надлежних органа и институција и из редовних средстава јединица локалне самоуправе.

Потребна финансијска средства за наредне године, биће планирана у складу са лимитима које је утврдило Министарство финансија.

V. Разлози за доношење закона по хитном поступку

Предлаже се да се Закон о потврђивању Конвенције о нуклеарној сигурности донесе по хитном поступку у складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12-пречишћен текст), с обзиром да се ради о испуњењу међународних обавеза Републике Србије у области нуклеарне сигурности.